

جهان‌شهر

یکشنبه ۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۳

شماره ۴۱۳۵

www.fdn.ir

FARHIKHTEGANDAILY

واشنگتن پست در مورد تبعات تد اوم حکومت مودی و حزبش علیه دموکراسی افشاگری کرد

نیمه تاریک هند جدید مودی

میراحمدرضا مشرف

پژوهشگر مسائل بین الملل

در روزهایی که انتخابات سراسری هند در حال برگزاری است و پیش‌بینی می‌شود نازندرا مودی و حزب بهاراتیا جاناتا (بی‌جی‌پی) سومین دوره متوالی حکومت خود بر هند را جشن بگیرند، گزارش افشاگرانه و بسیار تکان دهنده روزنامه واشنگتن پست آمریکا در رابطه با اقدامات غیر قانونی و دشت آفرین حکومت هند در خارج از مرزهای این کشور، جنجال و سروصدای زیادی در ایالات متحده و جهان غرب به پا کرده و زوایای جدیدی از شیوه حکومت داری دولت افراط‌گرای مودی و حزیش را روشن کرده است.

اماپیش از پرداختن به گزارش مفصل و قابل تامل واشنگتن پست، شاید یادآوری این نکته ضروری باشد که بازخوانی گزارش مذکور می‌تواند از دو جهت حائز اهمیت تلقی شود؛ نخست اینکه گزارش موردنظر به درک بیش از پیش نگرانی‌های موجود در مورد آینده نظام سیاسی و به ویژه دموکراسی هند کمک می‌کند. در واقع افشاگری واشنگتن پست به خوبی نشان می‌دهد کسانی که تداوم حکومت مودی و حزیش را ارزش ستون‌های دموکراسی در هند تلقی می‌کنند، چندان هم به بی‌راهه نرفته‌اند و با روند کنونی احتمال تکرار آنچه بر سر اروپا پس از جنگ جهانی اول آمد و به ظهور نازیسم و فاشیسم منجر شد، برای این کشور نیز چندان دور از ذهن نخواهد بود. اما بحث اسنادارهای دوگانه غرب و مدعیان ارزش‌های لیبرال دموکراسی دومین وجه قابل توجه و حائز اهمیت این گزارش محسوب می‌شود. در واقع می‌توان گفت گزارش واشنگتن پست نه تنها در مورد دولت هند دست به افشاگری می‌زند، بلکه یکبار دیگر عدم پایبندی جهان غرب به قوانین و ارزش‌های ادعایی‌اش را هم آشکار و شفاف می‌کند. همان‌طور که در جای‌جای گزارش به صراحت مورد تأکید قرار گرفته است، قوانین و ارزش‌ها صرفاً تا جایی در این کشورها اعتبار و اهمیت دارند که در تقابل با منافع ملی و حتی شخصی قرار نگیرند، که اگر چنین شد یا چنان بود، به راحتی می‌توان از آنها چشم‌پوشی کرده یا دورشان زد.

مودی در کاخ سفید؛ تمجید از روابط مبتنی بر اعتماد متقابل، صراحت و احترام

کاخ سفید سال گذشته برای استقبال از نازندرا مودی، نخست‌وزیر هند سنگ تمام گذاشت. میزهای روی چمن جنوبی با شکوفه‌های نیلوفرآبی، نماد حزب بهارتیا جاناتا، تزئین شده بودند. یک سرآشپز از کالیفرنیا به آنجا فرستاده شده بود تا بر منوی گیاه‌خواری نظارت داشته باشد. همه اینها تدابیر فوق‌العاده برای ارتقای روابط با یک قدرت بزر، رو به رشد و شریک بالقوه در برابر چین انجام می‌گرفت. در این ملاقات رئیس جمهور سابق ایدن از ارزش‌های مشترک یک رابطه تمجید کرد. رابطه‌ای مبتنی بر اعتماد متقابل، صراحت و احترام. اما در شرایطی که رهبر هند در ۲۲ ژوئن از سوی ایالات متحده مورد تحسین و تمجید قرار می‌گرفت، یک افسر سرویس اطلاعاتی هند در حال انتقال دستورالعمل‌های نهایی به تیم اجبر شده برای کشتن یکی از سرسخت‌ترین منتقدان مودی در داخل خاک ایالات متحده بود. بنابر گفته مقامات امنیتی‌ععلی و سابق ایالات متحده، هند، افسر سرویس جاسوسی هند «ویرکا یادو» از شاخه تحقیقات و تحلیل (راو) در همان زمان این گونه نوشت: «تورور در حال حاضر یک اولویت است.» براساس اظهارنظر مقامات و کینفرخواستی که از جانب ایالات متحده تهیه شده است، «یادو» جزئیات مربوط به هدف یعنی فعال سبک «گورپاتوانت سینگ پانون»، از جمله آدرس وی در نیویورک را ارسال کرد.

هدایت و وابستگی یادو که تا پیش از این گزارش در جایی ذکر نشده بود، صریح‌ترین شواهد را تا به امروز ارائه می‌دهد که نقشه تورور - که در نهایت توسط ایالات متحده خنثی شد - از داخل سرویس‌های جاسوسی هند و به‌طور خاص از جانب مقامات عالی‌رتبه شاخه تحقیقات و تحلیل (راو) انجام گرفته است. بر مبنای گزارش منابع نزدیک در داخل دولت ایالات متحده، آژانس‌های اطلاعاتی آمریکا به این ارزیابی رسیده‌اند که عملیات هدف قرار دادن «پانون» توسط رئیس وقت (راو)، «سامانت گوتل» تأیید شده است. مقامات ارشد امنیتی سابق هند که از این عملیات اطلاع داشتند به واشنگتن پست گفتند که گوتل برای از بین بردن تهدید منتسب به افراط‌گرایان سبک در خارج از کشور به شدت تحت فشار قرار داشته است. در عین حال آژانس‌های جاسوسی ایالات متحده این احتمال را نیز مورد ارزیابی قرار داده‌اند که مشاور امنیت ملی دولت مودی «اجیت دول» از برنامه‌های (راو) برای کشتن فعالان سبک آگاه بوده است، اگر چه آنها تأکید دارند که هیچ مدرکی برای اثبات جرم وجود ندارد. نه دول و نه گوتل به تماس‌ها و پیامک‌های ما در این زمینه پاسخ ندادند. بررسی کنونی در رابطه با توطئه‌های تورور هند تا آمریکا منتهی‌الوصی و وضعیت‌های جمی رو به رشد (راو) در جهان، براساس مصاحبه با پیش از دهه‌ها مقام ارشد فعلی و سابق ایالات متحده، هند، کانادا، بریتانیا، آلمان و استرالیا به دست آمده که البته بنابر نگرانی‌های امنیتی و حساسیت موضوع، اکثر آنها با شرط ناشناس ماندن حاضر به صحبت شده‌اند.

بهت و نگرانی مقامات غربی

تصمیم هند برای پیگیری و اجرای عملیات‌های مرگبار در آمریکای شمالی مقامات امنیتی در غرب را حیرت زده کرده است. با این حال و از برخی جهات این موضوع می‌تواند انعکاس دهنده یک تغییر ژئوپلیتیک عمیق باشد. بعد از سال‌ها دیده شدن به عنوان یک بازیگر درجه دوم، هند خود را در جایگاه یک قدرت رو به رشد در عصر جدیدی از رقابت جهانی می‌بیند؛ همان عصری که حتی ایالات متحده نیز توان و ظرفیت فاصله گرفتن از آن را ندارد. یک مقام امنیتی غربی در پاسخ به این سوال که چرا هند ریسک تلاش به انجام یک سوء قصد در خاک ایالات متحده را می‌پذیرد، این‌گونه اظهارنظر می‌کند: «چون می‌دانستند که می‌توانند از پس آن برآیند.» مقامات می‌گویند توروناکام اخیر بخشی از یک کمپین رو به رشد خشونت به‌وسیله بخش تحقیق و تحلیل (راو) سازمان جاسوسی هند، علیه هندیان مهاجر و دور از وطن (دیاسپورا) بوده است. در واقع توطئه اخیر در ایالات متحده با تیراندازی مرگبار به فعال سبک «هازدیپ سینگ نیجار» در بریتیش کلمبیا کانادا مصادف شد. عملیاتی که به اعتقاد مقامات غربی با شخص «یادو» مرتبط بود. هر دوی این توطئه‌ها در بحبوحه موج خشونت‌ها در پاکستان صورت گرفت، در جایی که طی دو سال گذشته حداقل ۱۱ جدایی طلب سبک یاکشمیری که در تبعید زندگی می‌کردند توسط دولت مودی به عنوان تروریست شناخته می‌شدند، به قتل رسیده‌اند. مقامات می‌گویند سرویس اطلاعاتی هند رقابت و آزار و اذیت سبک‌ها و دیگر گروه‌های خارج از کشور که خائن به دولت مودی محسوب می‌شوند را افزایش داده است. بنابر اطلاعاتی که تا پیش از این افشا نشده بود و مقامات جزئیات آن را در اختیار واشنگتن پست قرار داده‌اند، افسران و مأموران (راو) در کشورهای دیگری مانند استرالیا، آلمان و بریتانیا با روند بازداشت، اخراج یا توبیخ مواجه شده‌اند.

چنین افشاگری‌هایی به نگرانی غرب درباره نازندرا مودی دامن می‌زند؛ شخصی که دوران تصدی‌اش با رشد اقتصادی و ارتقای جایگاه جهانی هند و البته در کنار آن عمیق‌تر شدن روند اقتدارگرایی در داخل کشور توأم شده است. گزارش اخیر یک سازمان حقوق بشری به نام «خانه آزادی»، هند را در زمره دست‌اندرکاران

سرکوب فراملی در جهان قرار می‌دهد؛ یک اصطلاح برای دولت‌هایی که از اعراب و خشونت علیه اتباع خود- شامل شهروندان، فعالان و روزنامه‌نگاران- در سرزمین ساکن در نیویورک می‌پرسد. از آن لحظه به بعد بود که مأموران ایالات وکیل وکیل میزبان دیگر استفاده می‌کنند. وزارت خارجه هند از پاسخ به سوالات دقیق ارسال‌شده توسط واشنگتن پست با اظهارناظر در مورد این مقاله خودداری کرده است. در نشست خبری هفته گذشته «راندیر جیسوال» سخنگوی وزارت خارجه هند در پاسخ به سوالات مطرح‌شده از جانب واشنگتن پست گفت هند در حال بررسی این اتهامات است و پرونده پانون به همان اندازه بر امنیت ملی این کشور تأثیرگذار خواهد بود. جیسوال خبرنگاران را به اظهارات قبلی وزارتخانه ارجاع داد که در آن اعلام شده بود «قتل‌های هدفمند سیاست مانیست.»

غرب در برابر آزمون تقابل ارزش‌ها و منافع

برای دولت بایدن که سه سال وقت را صرف ایجاد روابط نزدیک‌تر با هند کرده است، این توطئه‌های ترور ارزش‌های اعلام‌شده را در برابر منافع استراتژیک قرار می‌دهد. مقامات کاخ سفید در ژوئیه گذشته نشست‌های سطح بالایی را برای بحث در مورد راه‌های واکنش، آن هم بدون خطر گسست بیشتر روابط با هند، آغاز کردند. مدیر سازمان سیا «ویلیام جی پریتز» و دیگران برای مواجه با مقامات دولت مودی و درخواست پاسخگویی دست به کار شده‌اند. اما حتی در پرونده جنایی که ایالات متحده در این مورد تشکیل داده است، می‌توان انعکاسی از محدودیت‌های این کشور را دید. بنابر اطلاعات سبیدن از مقامات افراد زده بالایی و ژنرال دادگستری و اف‌بی‌آی برای پیگرد قانونی «یادو» به دهلی فشار آورده بودند. اقدامی که باعث می‌شد (راو) در جریان این توطئه قتل دخیل داشته شود. کینفرخواست ایالات متحده نیز در شرایطی در ماه نوامبر منتشر شد که حاوی یک بمب خبری بود؛ توطئه توسط یک مقام هندی هدایت شده است. با این حال اسمی از یادورده نشد و از او تنها به عنوان یکی از همدستان ناشناس و با نام مستعار (سی‌سی‌۱) معرفی شد و هیچ اشاره‌ای هم به آژانس جاسوسی هند نشد. آن دسته از مقامات وزارت دادگستری که در مذاکرات کاخ سفید مشارکت داشتند، مقابل کسانی قرار گرفتند که خواهان وارد شدن اتهامات جنایی به یادو بودند. با این وجود مقامات دولتی منکر هر گونه نفوذ ناچیز در پرونده هستند. آدریان واتسون، سخنگوی شورای امنیت ملی گفت: «تصمیم‌گیری در زمینه اتهامات تنها در اختیار مقامات قضایی است و شورای امنیت ملی بایدن به دقت به این استقلال رای احترام می‌گذارد.» بدین ترتیب تنها دعاری ایالات متحده که تا به امروز علنی شده، موارد اتهامی اولیه یک واسطه به نام «نیکل گوپتا» است؛ فردی که در کینفرخواست به عنوان یک قاچاقچی هندی مواد مخدر و اسلحه و شخص اجیرکننده قاتل اجاره‌ای معرفی می‌شود. گوپتا تبعه هندی که اتهامات مورد نظر را رد کرده است، در روز ۳ ژوئن در پراگ دستگیر شد و همچنان در زندان به سر می‌برد. او منتظر حکم دادگاه چک در رابطه با درخواست استرداد ایالات متحده است. از سوی دیگر در روزهای اخیر دولت بایدن حتی اقداماتی را در جهت مهار پیامدهای افشای این توطئه انجام داده است. هشدار این ماه مقامات کاخ سفید به دولت مودی در رابطه با نزدیک شدن واشنگتن پست به انتشار تحقیقاتی که افشاگر جزئیات جدیدی از پرونده خواهد بود، را باید در زمره همین اقدامات دانست. این اقدام کاخ سفید بدون اطلاع رسانه‌ی واشنگتن پست انجام گرفته است.

تله‌گذاری برای به دام انداختن مأمور ترور

برای چندین دهه شاخه تحقیقات و تحلیل سازمان جاسوسی هند (راو) به عنوان یک بازیگر منطقه‌ای شناخته می‌شد که صرفاً درگیر جنگ‌های نیابتی با سرویس‌های جاسوسی نهاد‌های اطلاعاتی پاکستان بوده است. با این حال و بر طبق گفته مقامات سابق ایالات متحده و هند، (راو) در زمان مودی به عنوان سلاحی علیه مخالفان در میان جمعیت گسترده مهاجران هندی در سطح جهان به کار گرفته شده است. عملیات اخیر ضد جاسوسی ایالات متحده نشان می‌دهد چگونه (راو) در رابطه با صدور تاکتیک‌هایی که سال‌ها در کشورهای همسایه هند مورد استفاده قرار می‌گرفت، تلاش به خرج داده است. استفاده از سندبک‌های جنایتکار برای انجام عملیات‌هایی که نمی‌خواهند به دهلی نو ارتباط داده شود، بخشی از همین تاکتیک‌ها محسوب می‌شود. علاوه بر این عملیات ضد جاسوسی ایالات متحده آنچه را که مقامات سابق امنیتی هند به عنوان تحفلات نگران‌کننده قضایی و جاسوسی دانسته‌اند، افشا می‌کند. مقامات سابق گفته‌اند که پس از شکست توطئه علیه پانون، تصمیم به اعتماد به «یادو» برای انجام چنین مأموریت خطرپذیری باعث بروز سرنش‌هایی در داخل سازمان (راو) شد. یکی از همین افراد می‌گوید که «یادو» تا پیش از پیوستن به (راو) به عنوان یک افسر تازه‌کار، در شغلی ده‌میان در نیروی ذخیره پلیس مرکزی هند که اعتبار چندانی هم نداشت، مشغول به کار بود. در نتیجه یادو فاقد آموزش و مهارت‌های لازم برای عملیاتی بود که در واقع مقابله با قابلیت‌های ضد جاسوسی پیشرفته ایالات متحده محسوب می‌شد. تلاش‌های واشنگتن پست برای یافتن مکان «یادو» با تماس با او ناموفق بوده است. یک مقام سابق امنیتی هند بر این نظر است که او پس از افشای توطئه پانون به نیروی ذخیره پلیس مرکزی بازگردانده شده است. در متن استشهاده تنظیم‌شده از جانب ایالات متحده، یادو را با نام مستعار سی‌سی‌۱ به عنوان همکار گوپتا توصیف می‌شود که در بدل اقداماتی برای پاک‌کردن سابقه جنایی گوپتا در هند، از این قاچاقچی مواد مخدر کمک گرفت. گوپتا پیش از این هم سابقه همکاری با سرویس‌های امنیتی هند در عملیات‌هایی در افغانستان و دیگر کشورها را داشت، اما هرگز از او برای کارهایی در غرب استفاده نشده بود. براساس استشهاده‌نامه‌ایی که ایالات متحده به منظور حمایت از درخواست استرداد گوپتا ثبت کرده است، یادو و گوپتا هفت‌ه‌ها با هم در‌های رمزگذاری شده دربار مطرح‌قتل‌ها را مبادله می‌کردند. گوپتا برای یافتن قاتل اجاره‌ای با شخصی تماس گرفت که حداقل ۸ سال با او در ارتباط بود و می‌دانست که یک دلال مواد مخدر و اسلحه است. بر طبق استشهاده‌نامه شخص مفروض کسی نبود

جز یک خبرچین اداره مبارزه با مواد مخدر ایالات متحده. به نظر می‌رسد در ۳۰ ماه می این دو در حال بحث بر سر یکی دیگر از معاملات بالقوه اسلحه گرم و مواد مخدر بوده‌اند که گوپتا به شکلی ناگهانی از امکان استفاده کسی برای قتل یک وکیل ساکن در نیویورک می‌پرسد. از آن لحظه به بعد بود که مأموران ایالات متحده به دیدگاهی درون سازمانی‌ا مانقص، از توطئه‌ای در حال آشکار شدن، دست یافتند. براساس مدارک ارائه‌شده به دادگاه، مأموران برای معرفی گوپتا به یک قاتل فرضی که در واقع مأمور مخفی بود، اقدام کردند. آنها تصاویری از رد و بدل شدن پول در مانشین در شهر نیویورک ثبت کردند؛ ۱۵۰۰۰ دلار پلیس پرداخت برای کاری که پس از انجام ۱۰۰۰۰ دلار دیگر هم بر آن افزوده می‌شد.

در متن کینفرخواست آمده است که حتی در مقطعی فیلمی به دست مأموران ایالات متحده رسیده که گوپتا دوربین خود را به سمت سه مردکت و شلوارپوش در اطراف میزی در یک اتاق کنفرانس، می‌چرخاند که در واقع اشاره‌ای آشکار به عوامل هندی ناظر بر این مأموریت است. گوپتا در جریان این تماس ویدئویی به قاتل فرضی می‌گوید که ما همه روی شما حساب می‌کنیم. در اینجا یادو نیز یادآوری می‌کند که بعد از پانون همکاری‌های بیشتری وجود خواهد داشت ازجمله یک هدف بزرگ‌تر در کانادا. اما ظاهراً یک تیم مجزا ابتدا به این مأموریت پرداخته‌اند که این مسأله نشان دهنده آن است که راو با چندین عنصر جنایتکار مشغول به کار بوده است. از سوی دیگر براساس متن کینفرخواست ایالات متحده، ساعتی پس از کشته شدن نیجار در ۱۸ ژوئن در خودرو شخصی‌اش در خارج از معبد گورپاتناک سبک‌ها در کانادا، یادو یک سند فوئی برای گوپتا ارسال می‌کند که جسد خونین نیجار را در حالی که در وسیله نقلیه‌اش ولو شده است، نشان می‌دهد. این پیام درست در زمانی دریافت شد که مقامات آمریکایی برای گوپتا تله‌ای تدارک دیده بودند. آنها تلاش می‌کردند تا او را به خارج از هند و به یکی از حوزه‌های قضایی دوست بکشانند. آنها با استفاده از مخبر مبارزه با مواد مخدر خود توانستند تا گوپتا را برای سفر به جمهوری چک و به منظور آنچه که او آن را ملاقاتی مخفیانه با رابط آمریکایی خود تصور می‌کرد، متقاعد کنند.

گوپتا در روز ۳۰ ژوئن وارد پراگ شد، دقیقاً ۱۱ روز بعد از آنکه مقامات چک به درخواست مقامات آمریکایی به بطور مخفیانه حکم بازداشت وی را صادر کرده بودند. براساس پرونده دادگاهی که توسط خانواده گوپتا در هند گشوده شده است، به محض اینکه او از فرودگاه واسلاو هاول خارج می‌شود توسط پلیس جمهوری چک بازداشت شده‌به یک وسیله نقلیه که دو مأمور فدرال ایالات متحده در داخل آن انتظارش را می‌کشیدند، منتقل می‌گردد. بر طبق دادخواست خانواده گوپتا، در حالی که ماشین در سطح شهر می‌چرخید، او ساعت‌ها تحت بازجویی قرار می‌گیرد و تا پیش توقیف شده و موبایلش را به منظور رمزگشایی مقابل صورتش قرار می‌دهند. گوپتا در نهایت به زندان بانکراک پراگ می‌برده می‌شود، جایی که او در انتظار استرداد احتمالی‌اش خواهد ماند. به گفته یک فرد مطلع از اقوام گوپتا، خانواده وی سال گذشته و در جست‌وجوی راهی برای کمک، تلاش کردند که خود را به برابرسازند اما نتوانستند هیچ‌گونه آثاری از وی پیدا کنند. پس از ماه‌ها تماس تقریباً مداوم با گوپتا، به نظر می‌رسد که سی‌سی‌۱ یادو و آن‌پدید شده است.

ارتباط با دنیای تبهکاران

اگر چه یادو به عنوان مرد طلایه دار رو فعالیت می‌کرد، اما بنابر نظر مقامات سابق و فعلی این عملیات ترور دربرگیرنده مقامات عالی‌رتبه‌ای است که با حلقه داخلی اطراف نخست‌وزیر مودی ارتباط دارند. گوتل و دول در میان کسانی قرار دارند که مظنون به دخالت و آگاهی هستند. هر چند که مقامات آمریکایی می‌گویند تاکنون به هیچ مدرک مستقیمی از مشارکت آنها در این امر دست نیافته‌اند. بنابر ادعای یک مقام سابق امنیتی هند، گوتل به عنوان رئیس راور در این ایام برای خنثی ساختن تهدید ادعاشده از جانب افراط‌گرایان سبک خارج از کشور تحت فشار زیادی قرار داشت. گوتل به اجیت دول گزارش می‌داد و از ارتباطی با این مشاور امنیت ملی تندرو برخوردار بود که به چندین دهه قبل بازمی‌گشت. هر دو نفر شهرت‌شان را مدیون مبارزاتی بودند که نیروهای امنیتی کشور با شیبه نظامیان مسلمان و جدایی طلبان سبک در دهه ۱۹۸۰ میلادی داشت. آنها بخشی از نسل متخصص امنیتی بودند که براساس آن منازعات شکل گرفتند. درست مانند همتایان آمریکایی‌شان که بعداً از استیامبر چنین موقعیتی کسب کردند.
دول ۷۹ ساله داد‌های نقش‌آفرینی در مأموریت‌های مخفیانه از جنگل‌های مینامار گرفته تا کوچ‌ه پس‌کوچه‌های لاهور را دارد؛ داستان‌هایی که به توصیف مکرر او به جیمز باندهند در مطبوعات این کشور کمک کرده است. همچنین او تمایل خود نسبت به تعامل با جنایتکاران زیرزمینی را هم به نمایش گذاشته است. او در سال ۲۰۰۵ و پس از بازنشستگی از مقام رئیس سرویس اطلاعات داخلی هند، به شکلی ناخواسته و در هنگام ملاقات با یک گانگستر مشهور، بازداشت شد. طبق گزارش‌های رسانه‌ای که بعداً مورد تأیید مقامات نیز قرار گرفت، دول به دنبال به خدمت گرفتن رئیس یک باندهتکار برای انجام زور دیگری بود. دول قبل از اینکه در سال ۲۰۱۴ توسط مودی به عنوان مشاور امنیت ملی انتخاب شود، علناً خواستار تغییر دستگاه امنیتی هند از حالت دفاعی به حمله دفاعی علیه گروه‌های تهدیدکننده این کشور در سرزمین‌های دیگر و به ویژه در پاکستان شد. گوتل که در آن هنگام سیر صعودی ترقی در زده‌های ارشد را طی می‌کرد نیز در گزایز دول سهیم بود. نیروهای پلیس تحت امر گوتل در اوایل دهه ۱۹۹۰ میلادی با بیش از ۱۲۰ مورد اتهام قتل‌های غیر قانونی، ناپدید شدن اجباری یا شکنجه در ارتباط بودند. این موضوع را یک پایگاه داده که توسط گروه حقوق بشری هند مستقر در ایالات متحده موسوم به انصاف اداره می‌شود، افشا کرده است. به گفته همکارانش گوتل آقدر با سرکوب شدید و وحشیانه مرتب بود که تبدیل به یک هدف ترور شده و با ماشین ضدگلوله سفر می‌کرد. مقامات سابق هندی که از هر دو نفر شناخت دارند می‌گویند که گوتل بدون تأیید مافوق و پشتیباش قادر به پیشبرد توطئه‌های ترور خود در آمریکای شمالی نخواهد بود. ای. اس. دولات رئیس سابق راو در اوایل دهه ۲۰۰۰ میلادی، در این زمینه ما را به مشاور امنیت ملی ارجاع می‌دهد: «ما همیشه و برای هر عملیاتی مجبور به کسب مجوز سازمان

واشنگتن پست در مورد تبعات تد اوم حکومت مودی و حزبش علیه دموکراسی افشاگری کرد

امنیت ملی بودیم.» وی در مصاحبه‌ای با واشنگتن پست تأکید می‌کند که در جریان عملیات‌های ادعایی اخیر قرار نداشته و در دوران وی ترورهای اینچنینی بخشی از برنامه راو نبوده است. سازمان‌های اطلاعاتی آمریکا هم به نتایج مشابهی رسیده‌اند. مقامات آمریکایی می‌گویند با توجه به شهرت دول و ماهیت سلسله مراتبی نظام هند، تحلیل‌گران سیا به این ارزیابی رسیده‌اند که دول احتمالاً از برنامه‌های راو برای کشتن سبک‌هایی که دولت او آنها را تروریست قلمداد می‌کرد، مطلع بوده یا آن را مورد تأیید قرار داده است.

برنامه‌ای برای سرکوب شدید

تغییر موضع هند از دفاعی به حمله دفاعی با مجموعه‌ای از درگیری‌های راو با سرویس‌های امنیتی جهان غرب همراه شده است. در استرالیا و در سال ۲۰۲۰ دو افسر راو پس از نابود ساختن مخزن سبک‌های مایک برگس، رئیس سرویس اطلاعاتی استرالیا آن رالانه جاسوسی عنوان می‌کند، از این کشور اخراج شدند. برگس در سال ۲۰۲۱ و در جریان یک سخنرانی گفت که افسران خارجی در حال نظارت بر جامعه مهاجران کشورشان، تلاش برای نفوذ به ادارات پلیس محلی و سرقت اطلاعات مربوط به سیستم امنیتی حساس در فرودگاه‌های استرالیا دستگیر شدند. اگر چه او نام این سرویس اطلاعاتی را ذکر نکرد، اما بنابر تأیید مقامات استرالیایی به واشنگتن پست، این سرویس راو بوده است.

در آلمان پلیس فدرال در سال‌های اخیر برای ریشه کردن عوامل راو که در جوامع سبک استفاده شده بودند، دستگیری‌هایی انجام داده است. براساس اظهارات مقامات آلمانی در میان این افراد یک زوج هندی وظیفه مدیریت وب‌سایتی را برعهده داشتند که ظاهراً رویدادهای محلی سبک‌ها را پوشش می‌داد. اما هر دو نفر به‌طور مخفیانه در لیست حقوق بگیران راو قرار داشتند. در بریتانیا و در فاصله سال‌های ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ نظارت آزار و اذیت راو بر جمعیت سبک‌ها- به ویژه در نزدیکی شهر بیرمنگام- به حدی شدت یافت که ام‌آی‌۵، سرویس امنیت داخلی بریتانیا هشدارهایی راه‌گوتل که در آن زمان به عنوان رئیس شعبه (راو) در لندن فعالیت می‌کرد، ارسال کرد. بر مبنای گزارشات مقامات سابق و فعلی بریتانیا، گوتل هنگام مواجعه با بریتانیا خود، ضمن تمسخر ایشان، آنها را به نوازش فعالان سبکی منتهم می‌کرد که به تلقی وی باید به عنوان تروریست در نظر گرفته می‌شدند. به گفته مسئولان بریتانیایی پس از تشدید مجادلات وی حتی تهدید به اخراج از این کشور شد. در عوض گوتل به دهلی نو بازگشت و به ترقی در راتو تأسیسیدن در ریاست این سازمان در سال ۲۰۱۹ ادامه داد. سابقه فعالیت تهاجمی راو در بریتانیا این گمانه‌زنی را تقویت کرده است که این سرویس در مرگ فعال سبک آوتار سینگ خاندا دست داشته است. این شخص سال گذشته سه روز قبل از کشته شدن نیجار در کانادا، در شهر بیرمنگام انگلیس از دنیا رفت. مقامات بریتانیایی اعلام کرده‌اند که وی از سرطان خون رنج می‌برده و فوت او به دلایل طبیعی بوده است، اگر چه خانواده و حامیان او همچنان نسبت به انجام تحقیقات بیشتر در این زمینه با فشاری دارند.

گزارش حقوق بشر وزارت امور خارجه ایالات متحده که در ماه جاری منتشر شد، ادعاها در مورد مشارکت هند در سرکوب فراملی را فهرست کرده است؛ گزارش‌های معتبری از قتل فرانس‌زیمتی، آدم‌باز، یازگشت اجباری، وسایر خشونت‌ها و همچنین تهدید، آزار و اذیت، نظارت خودسرانه، اجبار مخالفان و روزنامه‌نگاران خارج از کشور. عملیات راو در کشورهای غربی در دوران تصدی مودی عمدتاً پیروان مذهب سبک به ویژه یک جناح اقلیت را که خواهان احیای یک بحث تقریباً غیرفعال بین‌المللی ایجاد یک دولت جداگانه به نام خالستان هستند، هدف قرار داده است. این جنبش در دهه ۱۹۸۰ میلادی به اوج خود رسیده بود؛ زمانی که هزاران نفر در درگیری‌های خشونت‌بار بین دولت و شورشیان سبک کشته شدند. ازجمله رویدادهای وحشیانه که از سال ۱۹۸۲ آغاز شد می‌توان به حمله هندی‌ها به مقدس‌ترین مکان مذهبی سبک‌ها یعنی معبد طلایی، تورور نخست‌وزیر، ایندرا گاندی توسط سبک‌ها و بمب‌گذاری در یک پرواز هواپیمایی هند که به‌طور گسترده‌ای به افراط‌گرایان سبک نسبت داده شد، اشاره کرد. در نهایت یک سرکوب شدید شورش‌ها را خنثی کرد. این زمینه مهاجرت سبک‌ها به جوامع دور از وطن در کانادا، ایالات متحده و بریتانیا را تقویت نمود. هفتاد هزار سبک‌ها وارد زندگی جدید خود در خارج از کشور شدند، آرمان خالستان نیز فروکش کرد تا اینکه نسل جدیدی از فعالان- پانون و نیجار نیز بخشی از زهربران آن بودند که دنبال احیای مجدد جنبش با فراندوم‌های غیررسمی وتوام با اعتراضاتی بودند که البته در برخی موارد به نظر می‌رسید خشونت‌رانیز چاشنی قرار می‌دهند. در این زمینه رژه سال گذشته در کانادا قابل یادآوری است که شامل شنآوری با تصویبی از تورور ایندرا گاندی بود یا در مودی دیگری می‌توان به حمله حامیان خالستان به مراکز دیپلماتیک هند و تخریب آنها در شهرهای غربی اشاره کرد. درحالی‌که به نظر می‌رسد این گونه تلاش‌های محدود بی‌اثر، اقلیت در جامعه مهاجرنشین خارج از کشور، جایبت چندانی نداشته باشد، مودی و حزب ملی‌گرای هندی بهاراتیا جاناتا را به عنوان تهدیدی دوباره به تصویر کشیده‌اند. در این راستا مقامات هندی کانادا و ایالات متحده را به پناه دادن به جدایی طلبان سبک متهم کرده‌اند؛ گروهی که به زعم آنها حملاتی راطرحی کرده‌به هند قاچاق اسلحه انجام داده‌اند. «آجای ساهنی» مدیر اجرایی موسسه مدیریت منازحه در دهلی نو و کارشناس شورش در پنجاب معتقد است که تصویرسازی‌های بی‌جی‌پی‌ای سبک‌ها بسیار فراتر از آن چیزی است که در عالم واقع وجود دارد. او می‌گوید انگیزه‌های سیاسی پشت این اغراق قرار دارد: «دوقبلی کردن و زنده نگاه داشتن یک تهدید مفید است تا دولت بتواند این خود را به عنوان بازو امنیت برای ۸۰ درصد از کشور - هندوها - که ظاهراً در خطر هستند، معرفی کند.» در سال‌های اخیر پانون و نیجار به تجسم آن خطر ادعایی تبدیل شده بودند. در سال ۲۰۲۰ دولت مودی براساس یک قانون اصلاحی هر دو نفر را تروریست اعلام کرد و سازمان آنها با عنوان «سبک‌ها برای عدالت، را به تشکیل یک کمپین جدایی طلبانه متهم کرد. این در شرایطی بود که قانون اصلاحی مورد نظر به دلیل محروم ساختن مظنونان از دسترسی به روند قانونی، از جانب مقامات سازمان ملل و گروه‌های حقوق بشری محکوم شده است.

نازندرا مودی در معدود اظهارنظرهای خود در مورد توطئه‌های قتل نیجار و پانون، این مسائل را کوچک‌انگاری کرده است. بر این اساس او در مصاحبه‌ای با فاینشنال تایمز که در اواخر دسامبر گذشته منتشر گفت: «اگر یکی از شهروندان ما کار خوب یا بدی انجام داده است، ما آماده بررسی هستیم. ما متعهد به حاکمیت قانون هستیم.» با این حال مقامات امنیتی ایالات متحده و غرب بر این اعتقادند که بعدی است (راو) چنین عملیاتی را بدون درک روشنی از موافقت نخست‌وزیر انجام داده باشند. مودی از زمان به قدرت رسیدنش در سال ۲۰۱۴، هاله‌ای از مرد قدرتمند هندو را پرورده است. او مخالفان را به زندان انداخته، عکس‌هایی از خود را در حال زدن یک تانک یا پرواز با جت جنگی منتشر کرده و با صدور فرمان حمله مودی به پاکستان مجبور به سلاح هسته‌ای در سال ۲۰۱۹ را مایه میاهات خود دانسته است. خورجی رسانه‌های حامی مودی نیز این تصویر پیکارجویانه را صیقل داده است. سال گذشته هنگامی که ۱۲ شهرویزی خود اعاشده در حملاتی توسط عاملان ناشناس در پاکستان کشته شدند، ایستگاه‌های تلویزیونی محبوب هند کشتار حرفه‌ای خالستانی‌ها در خارج از مرزهای کشور را جشن گرفتند.

ادامه در صفحه ۱۴